

Rotbäcksveden = Norrgården

Då böndena i Hosums by hade laga skifte i mitten av 1800-talet flyttades gårdsdelar ut från bykärnan. Alla gårdarna utom Storgården bestog av flera delar med olika ägare. Därför kom alla gårdarna att ha kvar en del i byn

En del av Skattgården flyttades till Gubbhagen och kallades Nya Skattgården. Namnet Gubbhagen lever dock ännu kvar. En del av Björngården flyttades till Kärnviken och en annan del till Lundby. Namnen Kärnviken och Lundby försvann då i kyrkböcker och jordregister men levde och lever kvar i folkmun. Även en del av Lillgården flyttades till Lundby.

Ett namn som försvann var Robäcksveden dit en del av Norrgården flyttades. Det kom att bli det verkliga Norrgården ty den del av Norrgården som blev kvar i byn kom att kallas Uppgården.

Till Norrgården kom Erik Botvidsson strax efter laga skiftet. Han var född 1811 i Lilla Syltvik och hade som ung haft flera drängplatser i socknen. I Högved 1828, Lillgården Hosum 1829, Dräg 1832, Grytö 1834, Lervik 1835 och Storgården Hosum 1836.

År 1841 gifte han sig med Amund Yggerssons änka i Högved. Där föddes sonen Anders Wiktor 1842. Familjen flyttade sedan till Skörtsmåla som de ägde och brukade till 1856 då de flyttade till Norrgården. Där dog Erik 1864.

Sonen Wiktor Eriksson tog över gården och även han gifte sig med en änka. Hon hette Ulrika Löfgren och var änka efter Nils Åström i Stora Löfvik. De fick fem barn, två pojkar och tre flickor. En av flickorna gifte sig i granngården Gubbhagen och är farmor till Hasse Nilsson som bor där nu (1999) Hon dog dock mycket ung så inte ens Arvid, Hasses far, hade mycket minne av henne.

De andra flickorna kom till Tväggestad i Ö Husby den ena gift Håkansson den andra ogift inneboende hos systemen.

Äldste sonen Janne var inte riktigt att räkna med. Men hans bror Kalle f.1875 skötte gården tillsammans med modern då fadern Wiktor dog 1890. Kalle övertog småningom gården. Han gifte sig med Karl Alfred Johanssons dotter i Löfdalen, Lotten.

Kalle var kyrkvård och i min tidigaste barndom så var det Kalle i Norrgården och Ville i Storgården som var kyrkvårdar och kollektupptagare. Man sa Kalle och Ville, inte Eriksson och Magnusson. Barn och ungdom lade givetvis till ett respektfullt farbror framför förnamnet.

Kalle och Lotten fick tre flickor. Anna, Tyra och Ulla.

Anna f.1913 gifte sig 1938 med Harry Nahlbom från Grytö och arrenderade Norrgården som de småningom kom att äga. Tyra gifte sig med Ludde Stråbergs son Birger i Ramsdal och de brukade gårdar i norra Småland. Ulla gifte sig med Lennart Klasén Norrköping.

Anna och Harry fick tre barn. Anita, Berit och Carl-Gustaf. Anita gifte sig med Torbjörn Lundberg och är bosatt i Viredaholm, i trakten av Aneby. Carl-Gustaf äger villa Solliden som fjärdingsman Sigurd Johansson en gång byggde på Åbäcksnäs ägor.

Berit f.1940 gifte sig med Per Anders Andersson och äger nu Norrgården. De har fyra barn så möjlig kontinuitet föreligger.

Lars Nahlbom

Dränglörda

Skrammel av mjölkkärl väckte mig denna lördagsmorgon i juli 1946. Jag låg i gamla mangårdsbyggningen i Norrgården. Min kammare var det ända bebodda rummet där, numera. Undervåningen var tvättstuga och förråd. Övervåningen var sädesmagasin och drängkammare.

Jag drog på lite kläder och gick utför den gamla trappen, där man bar upp en och annan 100-kilosäck med råg och vete på hösten.

Nu skulle jag ut i hagen efter en häst ty den här veckan hade vi mjölkkörningen. Den hade vi var tredje vecka. De två Lundbygårdarna stog för mjölkhämtningen de andra veckorna. Jag hämtade gamle Brille i hagen. En häst med en del egenheter. Man måste lägga på selen från höger sida och sedan gå över till vänster för att spänna remmarna. Försökte man gå upp med selen på vänstrsidan levde han rövare. Han tålte inte kvinnfolk. Kom en kvinna in i stallet och pratade la han öronen bakåt och jazzade i spiltan. Kanske var det kvinnorösten han inte tålte. Barn tycktes han fördra. För ett par dar sedan hade husets son, Karl-Gustaf 2 år i ett obehagat ögonblick kommit ut i hagen och stog under Brille och klappade honom på magen utan att han rörde en muskel.

Nu spände jag Brille för fjädervagnen och Harry som var fördig med mjölkningen hjälpte mig upp med ett par 50-liters mjölksåar på flaket. Så for jag upp till Lunbygårdearna för att hämta deras mjölk. I nedre Lundby var det drängen Axel Adolfsson som kom ut ur ladugården med ett mjölkkärl och ställde på flaket. Axel kallades oftast Axel Lotta. Hans mor hette Lotta och gamla Grytsbor minns henne som vattenbäreska vid fattigstugan. Att hon hade en kusin som så småningom skulle bli en av våra stora skådespelare var det väl ingen som annade då. Och denna släktskap mellan Axel och Edvin Adolphsson had jag inte en aning om den här dagen 1946. Jag tror inte Axel visste om den heller. Men han hade säkert någon gång sett sin mors kusin på film, han åte ofta till Valdemarsvik på bio. - Vad såg du för film Axel - frågade Bengt i Storgåden honom en gång. -Ja det var det där biot om kriget- sa Axel. Vad filmen hette fäste han sig inte så mycket för.

Näval nu for jag vidare till övre Lundby. Där regerade Tekla Pettersson hon var änka sedan 1931 och drev gården med hjälp av sin trotjänare August Fischer och det var han som slängde upp ett par mjölkkärl på min skjuts.

Så gick min färd tillbaka förbi nedre Lundby fick öppna grinden mellan Lundby och Norrgården och ovanför backen vid Solberget var nästa grind och ytterligare tre grindar fanns att öppna och stänga innan jag kom ut på stora vägen och kunde lasta av mjölksåarna på mjölkbordet vid Gubbhagen. Brille var pålitlig, han stog alltid still medan jag stängde grindarna, men så fort jag tog tömmen bar det iväg.

En regelbunden betesgång gjorde landskapet vacket. Hur vacker Skattgårdshagen var har jag inte förstätt förrän nu när mulens marker minskat och allt blivit förbaskat förbuskat.

Vid Solberget fanns en äng full av gulmåra. Jag tyckte den var vacker, men det tyckte inte Olle Asplund som bodde där. Likväl slog han aldrig den där ängen. Den här dagen hade Olle tagit lördagsfritt. Han låg på soffan, jag såg hans knän sticka upp över fönsterkarmen.

Malin och sedan hon dött hade han hushållerska.

Han var alltid pratsam då man träffade honom och vi diskuterade allt möjligt och var inte alltid ense. Ibland var han vid Norrgården och hjälpte till med skörden annars var han skogshuggare. Ett kortare tag var han bonde i Högved, men återvände till snart till Solberget.

Efter frukosten hade vi några hässjor hö att hämta ute på Gunnkärr. De övriga gårderna på Norrgården låg bra till, men Gunnkärr låg avsides man måste passera genom skogen på en ganska ojämn skogsväg. Det var en utdikad mosse helt fri från sten som låg där ute i skogen. En gång när jag plöjde på Gunnkärr skrapade det till under plogen. Jag tittade ner i fåran och fann en stenyxa. Den var troligen tappad i vattnet en gång. Frånvaron av sten i övrigt gjorde att jag uppmärksammade den.

Vi körde i par med Brille och Sally och trots den ojämna vägen tog vi ganska stora lass på gummi hjulsvagnen. Vagnar med gummi hjul var inte vanliga då. Harry i Norrgården var bland de första i Gryt att köpa sådan.

Tre lass hann vi med denna lördagsförmiddag och var höet på Gunnkärr bärgat för det året och vi tog lödagsfritt.

Ett par år därefter var hästarna och jag ersatta av en Fergusontraktor. Hade jag suttit på den när jag plöjde Gunnkärr hade jag inte hittat någon stenyxa.